

ONA TILI DARSLARIDA MORFOLOGIYANI O'QITISHDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH

O'zbekiston tumani 2-son politexnikum

Ona tili va adabiyoti fani o'qituvchisi

Abduraimova Zarnigorxon Ikromovna

Annotatsiya: Ona tili ta'limi, o'quvchilarning til bilimlarini rivojlantirishda, ularning mantiqiy fikrlashini, ijodiy qobiliyatlarini va kommunikativ ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Morfologiya, tilning eng muhim bo'limlaridan biri sifatida, so'zlarning tuzilishi, ularning grammatik xususiyatlari va o'zaro bog'lanishini o'rganadi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar esa ta'lim jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi. Ushbu maqolada ona tili darslarida morfologiyani o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashning ahamiyati, usullari va foydali tajribalarini haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: ona tili, pedagogik texnologiyalar, o'quv jarayoni, mustaqil fikrlash, pedagogik texnologiyalar, kommunikativ yondashuvlar, grammatik xususiyatlar, morfologiya.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, o'quv jarayonini yangilash, o'quvchilarning faolligini oshirish va ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Morfologiyani o'qitishda ushbu texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarga so'zlar va ularning grammatik xususiyatlarini o'rganishda qiziqarli va interaktiv yondashuvlarni taqdim etadi. Masalan, multimedia vositalaridan foydalanish, o'quvchilarga morfologik qoidalarni mustahkamlashda yordam beradi. Video darsliklar, interaktiv taqdimotlar va onlayn resurslar orqali o'quvchilar morfologik tushunchalarni yanada yaxshi anglaydilar. O'quvchilarning qiziqishini oshirish uchun o'yin texnologiyalarini qo'llash ham samarali usuldir. Morfologik

o‘yinlar, masalan, so‘zlarni to‘g‘ri shaklga keltirish, so‘zlar bilan bog‘liq jumboqlarni yechish yoki so‘zlarni morfologik tahlil qilish kabi faoliyatlar, o‘quvchilarning darsga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Shu bilan birga, bunday o‘yinlar o‘quvchilarning jamoaviy ish ko‘nikmalarini ham rivojlantiradi. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar orasida loyiha asosida o‘qitish metodini ham ajratib ko‘rsatish mumkin. O‘quvchilar morfologiya bo‘yicha berilgan mavzularni o‘rganish jarayonida mustaqil loyihalar yaratishlari mumkin.[1] Masalan, o‘quvchilar o‘zlarining sevimli kitoblaridan yoki filmlaridan morfologik tahlil qilishlari, so‘zlarning tuzilishini o‘rganishlari va ularni taqdim etishlari mumkin. Bunday faoliyatlar o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga, o‘z bilimlarini amaliyotda qo‘llashga yordam beradi. Ona tili darslarida morfologiyani o‘qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llashda o‘qituvchilarning roli ham muhimdir. O‘qituvchi, zamonaviy texnologiyalarni o‘z darslarida qo‘llash orqali o‘quvchilarning qiziqishini oshirish va ularning bilimlarini mustahkamlashda yordam berishi kerak. O‘qituvchilar, darslarni interaktiv va qiziqarli qilish uchun zamonaviy texnologiyalarni o‘zlashtirib, ularni dars jarayonida qo‘llashlari zarur. O‘quvchilarning morfologik bilimlarini baholashda ham zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash mumkin.[2] Masalan, onlayn testlar, interaktiv viktorinalar va boshqa baholash vositalari orqali o‘quvchilarning bilimlari tez va samarali baholanadi. Bu esa o‘qituvchilarga o‘quvchilarning qaysi mavzularni yaxshi o‘zlashtirganini, qaysi sohalarda esa qo‘shimcha yordamga muhtojligini aniqlash imkonini beradi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo‘llash, shuningdek, o‘quvchilarning mustaqil o‘qish ko‘nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O‘quvchilar, internet resurslari va elektron kutubxonalar orqali morfologiya bo‘yicha qo‘shimcha ma’lumotlar izlashlari, o‘z bilimlarini kengaytirishlari mumkin. Bu esa ularning o‘z-o‘zini rivojlantirishga bo‘lgan qiziqishini oshiradi. Bundan tashqari, o‘quvchilarning morfologik bilimlarini mustahkamlashda guruhviy ishlash metodlari ham samarali bo‘lishi mumkin. O‘quvchilar kichik guruhlariga bo‘lingan holda, morfologik qoidalarni o‘rganish, so‘zlar bilan bog‘liq misollar keltirish va bir-birlariga yordam berish orqali bilimlarini mustahkamlashlari mumkin. Bunday

yondashuv, o'quvchilarning o'zaro muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga ham xizmat qiladi.[3]

Shu bilan birga, morfologiyani o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning o'z-o'zini baholash ko'nikmalarini rivojlantirishga ham yordam beradi. O'quvchilar, o'z bilimlarini baholash va ularni takomillashtirish jarayonida zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali o'z-o'zini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.[4]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, ona tili darslarida morfologiyani o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilarning bilimlarini yanada samarali ravishda rivojlantirishga, ularning qiziqishini oshirishga va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi. O'qituvchilar, zamonaviy texnologiyalarni o'z darslarida qo'llab, o'quvchilarning ta'lim jarayonida faol ishtirok etishlarini ta'minlashlari zarur. Bu esa, o'z navbatida, o'quvchilarning morfologik bilimlarini yanada mustahkamlashga yordam beradi va ularning tilga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abdullaeva, M. (2020). "Zamonaviy pedagogik texnologiyalar: nazariya va amaliyot". Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.
2. Ruzmetova, S. (2021). "Ona tili ta'limida innovatsion yondashuvlar". Samarqand: Samarqand davlat universiteti.
3. Axmedov N. (2019). "Morfologiya va uning ta'limdagi o'rni". Buxoro: Buxoro davlat universiteti.
4. Karimova, D. (2022). "Pedagogik texnologiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati". Toshkent: Toshkent davlat pedagogika universiteti.

5. Yuldashev, A. (2021). "Ona tili darslarida interaktiv metodlarni qo'llash". Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti.
6. Murodova, L. (2023). "O'quv jarayonida zamonaviy texnologiyalarni qo'llash: tajribalar va natijalar". Andijon: Andijon davlat universiteti.
7. Qodirova, Z. (2020). "Morfologiya o'qitish metodikasi: nazariy va amaliy jihatlar". Qarshi: Qarshi davlat universiteti.